06/04/2020

“Στερηθήκαμε τις ακολουθίες μας, όχι όμως την προσευχή”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μεσογαίας και Λαυρεωτικής

“Στερηθήκαμε τὶς ἀκολουθίες μας, δὲν μᾶς ἀπαγορεύθηκε ὅμως ἡ προσευχή. Ἴσως μάλιστα νὰ γίνεται μὲ περισσότερη θέρμη τώρα, ἴσως νὰ βγαίνει μὲ πιὸ πολὺ πόνο καὶ λαχτάρα, ἀπὸ πιὸ βαθιά, ἴσως νὰ δίνουμε καὶ περισσότερο χρόνο, ἴσως νὰ εἶναι πιὸ ἀληθινή, πιὸ γνήσια, πιὸ αὐθεντι-κή” αναφέρει με έμφαση και μεταξύ άλλων ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Νικόλαος σε πρόσφατη εγκύκλιο του προς τους πιστούς, εστιάζοντας στο θέμα της ατομικής προσευχής.

Αναλυτικότερα αναφέρει,

“Πέρασαν περίπου δέκα μέρες ἀπὸ τὴν προηγούμενη ἐπικοινωνία μου μαζί σας. Ἔχουμε ἤδη παρακάμψει τὸ μέσον τῆς Μεγάλης Τεσσαρα-κοστῆς καὶ ὑπολείπονται δέκα μέρες γιὰ νὰ ὁλοκληρωθεῖ αὐτὴ ἡ τόσο εὐλογημένη περίοδος τῶν πνευματικῶν ἀγώνων, ποὺ τὴν περιμέναμε μὲ περισσὴ λαχτάρα, ποὺ τὴν

ξεκινήσαμε μὲ μεγάλες ἀποφάσεις καὶ προσδο-κίες, ἀλλὰ ποὺ στὴν πρόοδό της ἐξελίχθηκε ἐντελῶς ἀπρόσμενα στὴν δυσκο-λότερη ἀσφαλῶς Σαρακοστὴ τῆς ζωῆς μας.

Ὅλες οἱ νέες συνθῆκες καὶ οἱ ὅροι ποὺ μᾶς ἔχουν ἐπιβληθεῖ, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι πρωτόγνωρα, φαίνεται νὰ ἀντιστρατεύονται στὰ οὐσιαστικὰ μέσα ποὺ χρησιμοποιεῖ ἡ Ἐκκλησία μας γιὰ νὰ προετοι-μασθοῦμε γιὰ τὸ Πάσχα καὶ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας, στὴν οὐσία γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ ζήσουμε πνευματικά. Χάσαμε τὴ δυνατότητα τῆς συνάξεως στοὺς ναούς μας, νὰ βρε-θοῦμε ὅλοι μαζί, ἀπογυμνωθήκαμε ἀπὸ τὶς ἀκολουθίες, μᾶς ἀπαγο-ρεύθηκαν οἱ λει-τουρ-γίες, στερηθήκαμε τὴ θεία κοινωνία, ἀκοῦμε μέτρα καὶ ἀποφάσεις ἀλλὰ πολὺ λίγα γιὰ μετάνοια, προσευχή, προσφυγὴ στὸν Θεό, αἴτηση τῆς δικῆς Του παρεμβάσεως. Μείναμε ὀρφανοί, μὲ μόνη συντροφιὰ τὸν φόβο, τὴν ἀνα-σφάλεια, τὴν ταραχή, τὴ σύγχυση, τὴ λογική μας, τὴν ἀνεπάρκεια τῆς ἐλπίδας μας στὴν ἐπιστήμη, τὶς ἐντάσεις. Νοιώθουμε ἐγκαταλελειμ-μένοι, μπερδεμένοι μέσα σὲ ἕνα χάος ἀντικρουό-μενων ἀπόψεων καὶ προσεγ-γί-σεων. Μιὰ γενικευμένη σύγχυση γιὰ τὸ τὶ εἶναι ἡ καθαρὴ πίστη καὶ εὐλά-βεια, τὶ εἶναι ἡ Ἐκκλησία, ποιὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ σήμερα, τὶ θὰ γίνει τὴν Μεγάλη Ἑβδο-μάδα, πῶς θὰ γιορτάσουμε τὸ Πάσχα.

Εὐτυχῶς, ποὺ ὅλα τὰ μέτρα εἶναι προσωρινά. Ἔτσι εὐχόμαστε. Θὰ περάσει ἡ δυσκολία καὶ ζοῦμε μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναψυχῆς μας.

Παρὰ ταῦτα, δὲν τὰ ἔχουμε χάσει ὅλα. Τὸ δοξαστικὸ τῶν αἴνων τῆς περασμένης Κυριακῆς ξεκινοῦσε μὲ μία προτροπή: «Δεῦτε ἐργασώμεθα ἐν τῷ μυστικῷ ἀμπελῶνι καρποὺς μετανοίας... ἐν προσευχαῖς καὶ νηστείαις τὰς ἀρετὰς κατορ-θοῦντες...» Στὸν ἀμπελῶνα τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου ἔχουμε τρόπους νὰ ἐργασθοῦμε πνευματικά, νὰ καλλιεργήσουμε τὴ μετάνοια, ἔχουμε τὴ νηστεία, ἔχουμε τὴν προσευχή. Αὐτὰ δὲν εἶναι λίγα οὔτε μικρά. Μάλιστα μποροῦμε νὰ τὰ ἀξιοποιήσουμε καὶ τώρα, κάτω ἀπὸ τὰ σημερινὰ δεδομένα καὶ νὰ ὠφεληθεῖ ἡ ψυχή μας πολὺ καὶ μὲ μοναδικὸ τρόπο.

Κρατοῦμε τὴ νηστεία, στὴν ὁποία μάλιστα δίνουμε, ἴσως ἀναγκα-στι-κά, πολὺ εὐρύτερη πλέον ἔννοια. Δὲν περιοριζόμαστε στὴ νηστεία τῶν τρο-φῶν, ἀλλὰ ζοῦμε τὴ νηστεία τῶν κινήσεων -εἴμαστε κλεισμένοι στὰ σπίτια μας-, τὴ νηστεία τῶν ποικίλων ἐπιθυμιῶν μας -οὔτε τὰ στοιχειώδη καὶ αὐτο-νόητα δὲν μποροῦμε πλέον εὔκολα νὰ κάνουμε-, τὴ νηστεία τῶν κοινωνικῶν ἐπαφῶν μας, ἀκόμη καὶ τὴ νηστεία τῶν ἀκο-λουθιῶν καὶ τῆς πνευματικῆς τροφοδοσίας μας· «ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀφείλετο· ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτω καὶ ἐγένετο· εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας» (Ἰωβ α΄ 21). Ὅ,τι εἴχαμε ὡς τώρα ἦταν δῶρο τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ νέα κατά-σταση εἶναι κάτω ἀπὸ τὸ βλέμμα Του. Ἂς ζήσουμε μὲ ὑπομονή, ὅπως ὁ Ἰωβ στερημένος τὶς θυγατέρες του· μὲ ὑπακοή, ὅπως ὁ Νῶε

κλεισμένος στὴν κιβωτό· μὲ συντριβὴ καὶ μετάνοια, ὅπως ὁ Ἰωνᾶς στὴν κοιλιὰ τοῦ κήτους· μὲ ἀγωνιστικὸ φρόνημα, ὅπως οἱ ἔγκλειστοι ἅγιοί μας, ὅπως οἱ ὅσιοι ἐρημίτες μας. Γιὰ λίγες μόνον ἑβδομάδες, ὄχι γιὰ πολύ. Μὲ τὶς ὅποιες λιγότερες ἀνέ-σεις μας. Μὲ τὴν παρηγορία τῆς θεϊκῆς παρουσίας καὶ προστασίας. Δὲν εἶναι λίγα αὐτά.

Στερηθήκαμε τὶς ἀκολουθίες μας, δὲν μᾶς ἀπαγορεύθηκε ὅμως ἡ προσευχή. Ἴσως μάλιστα νὰ γίνεται μὲ περισσότερη θέρμη τώρα, ἴσως νὰ βγαίνει μὲ πιὸ πολὺ πόνο καὶ λαχτάρα, ἀπὸ πιὸ βαθιά, ἴσως νὰ δίνουμε καὶ περισσότερο χρόνο, ἴσως νὰ εἶναι πιὸ ἀληθινή, πιὸ γνήσια, πιὸ αὐθεντι-κή. Ζοῦμε λίγο σὰν τοὺς ἐξόριστους Ἑβραίους στὴ Βαβυ-λώνα. Περίοδος αἰχμα-λωσίας, ἡ ὁποία ὅμως ἀνέδειξε μεγάλες μορφές, τοὺς Τρεῖς Παῖδες καὶ τὸν Προφήτη Δανιήλ, ὅπως καὶ τὸν Ἱερεμία. Πρέπει νὰ ζήσουμε πνευ-ματικὰ τὴ στέρηση. Δὲν εἶναι δική μας ἐπιλογή. Τὴν ἀνάγκη πρέπει νὰ τὴν κάνουμε φιλοτιμία. Καὶ ὁ Θεὸς θὰ εὐλογήσει, καὶ πολύ μάλιστα. Ἀρκεῖ νὰ μὴ χάσουμε τὴν ἐλπίδα μας σὲ Αὐτόν. Ἐλπίδα ὄχι ὅτι θὰ γλιτώσουμε ἀπὸ τὴν ἀπειλὴ τοῦ κορωνοϊοῦ, ἀλλὰ ὅτι δὲν θὰ χάσουμε τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου στὴ ζωή μας.

Ἀρκεῖ γιὰ ὅλα αὐτὰ νὰ μὴ διαγράψουμε ἀπὸ τὸν ὁρίζοντά μας τὴν προοπτική μας, τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ· Αὐτὸ κράτησε τοὺς Ἑβραίους ζωντανοὺς μέσα στὴν αἰχμαλωσία τους, ἡ ἀνάμνηση τῆς Ἱερουσαλήμ, ἡ χαρά τῆς προσδοκίας της, τὸ ὅραμα τῆς ἐπιστροφῆς· «ἐὰν ἐπιλάθωμαί σου, ῾Ιερο-υσαλήμ, ἐπιλησθείη ἡ δεξιά μου· κολληθείη ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου, ἐὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν ῾Ιερουσαλὴμ ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφρο-σύνης μου» (Ψαλμ. ρλστ΄ 5,6). Δὲν εἶχαν τὸν ναό τους, στερήθηκαν τὴν κιβωτό τους. Αὐτὸ κρατάει κι ἐμᾶς στὴν περίοδο αὐτὴν τῶν πνευματικῶν στερήσεων. Μᾶς λείπει ὁ ναός μας, οἱ ἀκολουθίες, τὰ μυστήρια. Ὅμως ζοῦμε μὲ τὴν προσδοκία τοῦ Ἀναστάντος. Τὸν περιμένουμε. Γι’ αὐτὸ ζοῦμε. Γι’ Αὐτὸν ζοῦμε.

Ἡ περίοδος αὐτὴ καὶ οἱ συνθῆκες της προσφέρονται καὶ γιὰ λίγο «ταμεῖον», γιὰ λίγη στροφὴ μέσα μας, γιὰ μυστικὴ προσευχή, γιὰ ἐσωτερικὴ ἐξομολόγηση. Ἂς ἐφαρμόσουμε τὰ λόγια τοῦ Προφήτη Ἠσαΐα: «Βάδιζε, λαός μου, εἴσελθε εἰς τὰ τα-μιεῖά σου, ἀπόκλεισον τὴν θύραν σου, ἀποκρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον, ἕως ἂν παρέλθῃ ἡ ὀργὴ Κυρίου». (Ἡσ. κστ΄ 20), προχώρα ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ, μπὲς στὸ κελλὶ τῆς προσευχῆς σου, κλεῖσε τὴν πόρτα σου, κρύψου γιὰ λίγο, ἕως ὅτου περάσει ἡ δοκιμασία, ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ. Ἡ Μεγάλη Σαρακοστὴ οὕτως ἢ ἄλλως εἶναι περίοδος περιορισμένων λειτουργιῶν, περισυλλογῆς, μονώ-σεως καὶ ἐσωτερικῆς ζωῆς. Μήπως, ἀδελφοί μου, εἶναι ὥρα νὰ ἡσυχάσουμε λίγο μέσα μας; Ὅσοι καὶ ὅσο μποροῦμε. Θὰ ἔχουμε μεγάλη εὐλογία.

Ἡ προτροπὴ ποὺ ἀκούγεται ἀπὸ πολλοὺς «νὰ κάνουμε ἐκκλησία τὸ κάθε σπίτι» εἶναι τόσο ὡραία καὶ τόσο καλὰ ἐντεταγμένη μέσα στὸ πνεῦμα καὶ τὴ διδα-σκαλία

τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἔτσι πρέπει νὰ εἶναι τὰ σπίτια μας, «κατ’ οἶκον ἐκκλησίες». Γιατὶ ὄχι; Τὸ νὰ κάνουμε βέβαια τὸ σπίτι μας ἐκκλη-σία καὶ τὸ νὰ διατη-ρήσουμε ζωντανὴ τὴν πίστη μας δὲν εἶναι καθόλου εὔκολο. Εἶναι ὅμως ἀναγκαῖο. Καὶ ἂν δὲν τὸ ἔχουμε κάνει μέχρι σήμερα, εὐκαιρία νὰ τὸ προσπα-θήσουμε τώρα. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ζοῦμε ὅλοι κάτω ἀπὸ ἐξαιρετικὰ δύσκολες συνθῆκες. Καὶ βέβαια, ὅ,τι καὶ νὰ κάνουμε τὸ σπίτι μας δὲν μπορεῖ νὰ ἀντικαταστήσει τὴν ἐκκλησία. Ἡ δυσκολία ὅμως ἀναδεικνύει τὴ χάρη. Γι’ αὐτὸ δὲν ἀπογοητευόμαστε. Κάνουμε ὅ,τι μποροῦμε καὶ περι-μένουμε τὸν Κύριο.

Τὸ βιβλίο τῆς Ἀποκαλύψεως τελειώνει μὲ μία ὑπόσχεση τοῦ Κυρίου: «Ναί, ἔρχομαι ταχύ», ἔρχομαι γρήγορα. Καὶ μία ἀπάντηση: «Ἀμήν. Ναί, ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ». Ἔτσι τελειώνει καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη, μὲ αὐτὴν τὴν εὐχή. Ἔτσι προσεύχεται ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μέσα στοὺς αἰῶνες. Αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ δική μας ἐσωτερικὴ εὐχὴ και ἐλπίδα. Περιμένουμε τὸν Κύριο στὴ ζωή μας, Τὸν περιμένουμε στὸν κόσμο μας, Τὸν περιμένουμε στὴν καρδιά μας.

«Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων· ἀμήν» (Ἀποκ. κβ΄ 21).